

אבג, אליזבת

(Elisabeth Abegg) (1882-?). קוויקריית גרמניה, מצילת יהודים. א' חונכה בשטרסבורג בעת שהעיר היתה שייכת לגרמניה. עברה לברלין, ופנתה לפעילות למען הקוויקרים. ב-1933 פוטרה א' מעבודתה כמורה להיסטוריה בבית-ספר לבנות בידי המנהל הנאצי של בית-הספר, בגלל השקפותיה האנטי-נאציות המובהקות. ב-1942, והיא בת 60, מטופלת באם רתוקה למיטתה ובאחות חולה, הפך ביתה של א' שברובע טמפלהוף (Tempelhof) בברלין למיקלט זמני ולנקודת ריכוז ליהודים רבים. א' הקימה רשת הצלה מורכבת מחברי תנועת הקוויקרים, מכמרים ומתלמידות לשעבר בבית-הספר שבו לימדה. כשלוש שנים סייעה א' לעשרות יהודים להימלט מגירושים והצילה אותם ממחסור. היא נתנה מיקלט ליהודים בביתה (בבניין שבו התגוררו חברי המפלגה הנאצית) או בדירות סמוכות שהיו בהשגחתה ושהיו פנויות זמנית. א' דאגה למצוא מקומות למיקלט-קבע בטוח בברלין או במקומות רחוקים יותר (באלזאס או בפרוסיה המזרחית), לשלוח אספקה למחייתם ולהנפיק תעודות זיהוי מזויפות. היא גם סייעה ליהודים להימלט אל מעבר לגבול שווייץ, ומימנה זאת ממכירת תכשיטיה וחפצי הערך שלה. א' לימדה בביתה ילדים יהודים שלא יכלו ללמוד בבתי-ספר, וביקרה את מטופליה היהודים במקומות שונים. ב-1957 יצא לאור, לציון יום הולדתה ה-75, הספרון 'ויאר אור באפלה', שבו הרעיפו ניצוליה של א' שבחים רבים על מסירותה, דאגתה ואנושיותה. ב-1967 העניק יד ושם לא' את חסיד אומות העולם.